

POWSTANIE STYCZNIOWE

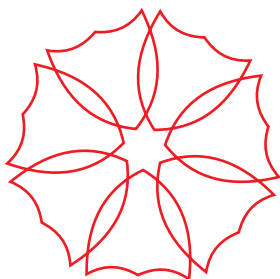

Pakiet edukacyjny
Muzeum Historii Polski

Chłopi w Powstaniu Styczniowym

1 ■ **Przeczytaj fragment Manifestu Komitetu Centralnego Narodowego jako Tymczasowego Rządu Narodowego w dniu wybuchu Powstania Styczniowego 22 stycznia 1863 r. i wykonaj polecenie.**

Ziemia, którą Lud rolniczy posiadał dotąd na prawach czynszu lub pańszczyzny, staje się od tej chwili bezwarunkową jego własnością, dziedzictwem wieczystym. Właściciele poszkodowani wynagrodzeni będą z ogólnych funduszków Państwa. Wszyscy zaś komornicy i wyrobnicy, wstępujący w szeregi obrońców kraju, lub w razie zaszczytnej śmierci na polu chwały, rodziny ich otrzymają z dóbr Narodowych dział obronionej od wrogów ziemi.

Do tabeli wpisz zmianę dotyczącą własności ziemi wskazanych grup społecznych, jaką powoduje treść manifestu.

Chłopi pańszczyźniani	Ziemiaństwo	Powstańcy

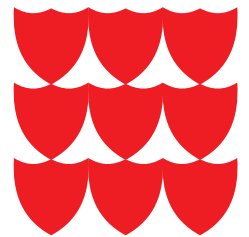
2 ■ Przyjrzyj się fotografii, przeczytaj komentarz do niej i odpowiedz na pytania.

Czytanie *Złotej Hramoty*, fotografia obrazu Jana Pomiana Kruszyńskiego z 1873 r., źródło: polona.pl

Złota Hramota – dosł. Złota Księga, manifest uwłaszczeniowy Komitetu Centralnego Narodowego w języku ukraińskim (ruskim) z marca 1863 roku, zapowiadający wolność osobistą, swobodę wyznania i nadanie ziemi chłopom ukraińskim, częściowo wydrukowany złotymi literami.

Za encyklopedia.pwn.pl

1. Dlaczego Tymczasowy Rząd Narodowy po manifeście z dnia wybuchu Powstania Styczniowego wydał drugi dokument skierowany do chłopów ukraińskich?

.....

.....

.....

2. Dlaczego akt nadania ziemi chłopom ukraińskim ma charakter uroczysty?

.....

.....

.....

3 ■ Zapoznaj się z fragmentem pamiętnika Ludwika Żychlińskiego i wykonaj polecenie.

[...] Podówczas też przekonałem się, że włościanie sprzyjali powstaniu, a na dowód nadmienię, że przez trzy tygodnie przeszło 800 powstańców było rozkwaterowanych po wsiach w okolicach Błędowa i Trębaczewa, a chociaż z tych wsi wieśniacy dwa razy na tydzień udawali się na targi do Nowego Miasta, gdzie stał garnizon moskiewski i do innych okolicznych miasteczek, jednakże nieprzyjaciel nic się nie dowiedział o bytności powstańców w takiej bliskości od jego garnizonu. Co więcej, sami włościanie pilnowali bezpieczeństwa powstańców, dobrze ich karmili, a ci dopomagali im przy żniwach i w robocie. Niektóre zaś wsie zamożniejsze wzbraniały się przyjmować wynagrodzenia za kwatery.

[...] Przekonałem się też, że włościanie są mniej zdemoralizowani od klasy inteligentnej i mniej byli egoistycznie usposobieni, bo nigdy nie zanosili skarg na ciężary kwaterunkowe. Zawsze też nie wyłamywali się spod rozkazów władzy narodowej, lecz owszem udawali się o rozstrzygnięcie sporów pomiędzy nimi, a orzeczenia przyjmowali od władzy narodowej chętnie.

Ludwik Żychliński, *Pamiętnik byłego dowódcy Dzieci Warszawskich i byłego naczelnika sił zbrojnych powiatów warszawskiego i rawskiego*, Poznań 1885

Źródło: *Teksty źródłowe do nauki historii w szkole. Powstanie styczniowe 1863 r.*, oprac. I. Koberdowa, Warszawa, 1959

Opisz krótko własnymi słowami stosunek chłopów do toczącego się wokół nich Powstania Styczniowego.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Kartę opracował: Adam Rębacz